

UEBER DAS GESETZ DER ELEKTRISCHEN ANZIEHUNG VOM PROFESSOR OERSTED

(AUS EINEM BRIEFE AN DEN HERAUSGEBER)

(BEITRAEGE ZUR CHEMIE UND PHYSIK. HERAUSGEGEBEN VON DR. J. S. C. SCHWEIGGER. BD. 12. P. 106.
NUERNBERG 1814.)¹

Kopenhagen, den 22. Nov. 1814.

Ueber die Abnahme der elektrischen Kräfte mit wachsenden Entfernungen, habe ich eine sehr bedeutende Reihe von Versuchen vollendet, woraus es sich ergibt, dasz die Kräfte weder im umgekehrten Verhältnisse der Entfernungen noch der Quadrate der Entfernungen stehen, sondern dasz die Abnahme nur durch eine Reihe ausgedrückt werden kann. Gleich nach Neujahr werden Sie darüber eine Abhandlung bekommen, worin auch manche nicht unwichtige Folgerungen aus diesem Gesetze vorkommen werden.

TENTAMEN NOMENCLATURÆ CHEMICÆ OMNIBUS LINGUIS SCANDINAVICO-GERMANICIS COMMUNIS, PROLUSIONIS LOCO SCRIPSIT M. JOHANNES CHRI- STIANUS ØRSTED

PHYSICES PROF. PUBL. EXTR.

(ANNIVERSARIA IN MEMORIAM REIPUBLICÆ SACRÆ ET LITTERARIÆ CUM UNIVERSE TUM DANICÆ NOSTRÆ
RESTAURATÆ CELEBRANDA INDICIT REGLE UNIVERSITATIS HAUNIENSIS RECTOR CUM SENATU ACADEMICO.
HAUNLÆ 1814.)¹

Multi viri doctissimi chemicis vitio verterunt quod vocabula technica frequenter mutant; ita ut idem, qui paucos ante annos libros chemicos sui temporis bene intellexisset, recentissimos non intelligat, nisi scientiæ hujus progressus continua

¹ [Dasselbe Thema wird behandelt in: Det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Oversigter. 1814—15. P. 9. Kiøbenhavn. — Sämtliche Aufsätze aus »Videnskabernes Selskabs Oversigter« finden sich zu Ende dieses Bandes.]

² [Kort Gengivelse i: Videnskabernes Selskabs Oversigter. 1814—15. P. 7—9. (Alle Afhandlinger fra V. S. O. findes samlede i Slutningen af dette Bind). Tysk Oversættelse i Schweiggers Beiträge zur Chemie und Physik, Bd. 12. P. 113—154, samt i Trommsdorfs Journal der Pharmacie, Bd. 24. P. 375—437. Leipzig 1814.]

diligentia persecutus fuerit. Eandem exprobrationem mihi nomenclaturam chemicam linguarum Scandinavico-Germanicarum reformare aggredienti, factum iri facile prævideo. Parum tamen reprehensionem metuo, quæ non me solum, sed omnes chemicos, tam præteriti ævi quam præsentis, pari injuria tangat. Vix ulla alia est scientia, cujus cultores tantam in lingua technica formanda industriam adhibuerint, a primo inde tempore, cum vires occultas corporum non nisi obscure cognitæ nominibus mysticis potius celare quam aperire voluisse crederes, ad nostrum usque ævum, quo compositionem satis bene perspectam nomine cujusvis corporis exprimere conantur. Omnem alicujus momenti progressum, quem fecerit chemia, secuta est quædam dictionis ejus technicæ immutatio. Indefessum illud linguam formandi et reformandi studium, per totam chemiæ historiam manifestum, ex sola novandi cupiditate proficisci certe nequibat, sed non potest non ex ipsa scientiæ natura originem ducere. Nec hujus rei causam indagare difficile esse videtur; chemia enim in eo ab aliis scientiis differt, quod frequentissime de proprietatibus et viribus agit, quæ nullâ aliâ via nobis innotescunt; nec in ipsius animi affectionibus conspiciuntur, ut eæ, quæ in philosophia tractantur, nec formis et proportionibus constant, quarum imagines etiam sensus externi præbent, ut omnia quæ in scientiis mathematicis exponuntur. Has vires et proprietates, effectus earum enumerando, notas nobis reddere et intellectui admovere chemia conatur; atque rem intellectam in mente retinere nominis ope docet. Nomina igitur in hac scientia majoris sunt momenti quam in plerisque aliis; et male mihi chemiæ consuluisse videntur, qui voluerunt ut astronomiam imitaretur, quæ, quamquam vocabulis et appellationibus barbaricis abundet, scientiarum naturalium facile erit princeps; tanta enim est harum scientiarum dissimilitudo, ut altera ad alterius exemplum in hac re minime sese formare possit.

Experientia quoque monstravit, longe facilius evasisse chemiæ studium, perfectiore reddita artis lingua. Hoc præcipue evenit cum, triginta circiter abhinc annis, societas doctorum virorum in Gallia, novas appellationes secundum certa principia creando, cæteros Europæ chemicos præveniebat, atque ita dictionis chemicæ confusionem, eo tempore maximam, feliciter cohibebat. Quamquam novæ hæ rerum denominationes vitiis etiam suis laborant, nemo tamen inficias ibit, eas perspicuitate, brevitate et flexibilitate

plerumque commendari; nec falsæ opiniones, quæ in nominibus quibusdam continentur vel præsumuntur, multum offendunt, cum vocabula primitiva, ex Græco fonte hausta, inter legendum vel audiendum, non secundum originem peregrinam, sed secundum novorum vocabulorum definitiones intelligantur. Novum hoc appellationum systema in linguas a Romana ortas facile translatum est; non ita in linguas nostras Scandinavico-Germanicas. Primum in Germania hæc translatio tentata est, sed tempore quo de ipsis principiis totius scientiæ certabatur; unde factum est, ut lingua minus diligenter tractata sit. Nomenclaturam Græco-Gallicam, quæ imitanda erat, ad litteram vertere scriptores chemici conabantur. Ita vocabula säureerzeugender Stoff vel Sauerstoff, wassererzeugender Stoff vel Wasserstoff pro Gallicis oxigène et hydrogène, creata sunt; et eodem modo Græco-Gallicum illud oxide per Germanicum Halbsäure translatum est. Nimia fide nos Dani hoc exemplum secuti sumus; hinc verba nostratia Surstof, Vandstof, Halvsyre, ad litteram ex Germanico conversa. Sveci majori libertate quidem in hac re usi sunt; longe tamen absunt vocabula, quæ effinxerunt, a flexibilitate gallicorum, usui adeo commoda.

Vitium præcipuum nomenclaturæ chemicæ in omnibus linguis Scandinavico-Germanicis inde ortum est, quod nomina corporum simplicissimorum, ex quibus cæterorum omnium vel deduci vel conflari debebant, jam ipsa ex pluribus sunt composita, eaque adeo imperfecte conjuncta, ut potius definitionem quam verbum efficere videantur. Si autem tota rei alicujus natura ne amplissima quidem descriptione, vel operosa verborum multitudine, comprehendi potest, verbo unico certe exprimi nequit. Nomine igitur natura rei una tantum ex parte indicatur. Si hoc ita fit ut origo ejus non primo intuitu perspiciatur, et quasi animo obtrudatur, sed modo divinetur, nec nisi sollerti scrutatione perfecte intelligatur, id maxime approbandum est; si econtrario originem manifeste præ se fert, animum eam naturæ rei partem semper recordari cogit ex qua natum est, etiam quando de proprietatibus ab ea diversissimis agatur. Quantum noceat hoc vitium in appellationibus compositis, ad certas regulas ex simplicioribus formandis, præcipue conspicitur. Sæpissime enim accidit in dictione nostra chemica ut res nomini ipsi adtribuendo, propter apertam repugnantiam, se associari minime patiat, sed aut multis verbis describenda aut vocabulo

peregrino appellanda sit. Huc accedit quod hæc ex aliis conflata nomina sæpius sterilia sunt; ita ut et pauca ex iis generentur aliarum rerum appellationes, et pauca istæ non raro vitiis laborent, ob quæ rejiciendæ sint. Exempli causa vocabula Gallica et Germanica, quæ ad oxygenium pertinent, enumerabimus, et asteriscis singulis ea distinguemus, quæ grammatica improbat, duplicibus autem, quæ falsas rerum notiones aperte significant.

<i>Oxygène</i>	<i>Sauerstoff</i>
<i>Oxygèner</i>	<i>Sauerstoffen*</i>
<i>Oxygéné</i>	<i>Gesauerstofft*</i>
<i>Oxygénation</i>	<i>Sauerstoffung*</i>
<i>Desoxygèner</i>	<i>Entsauerstoffen*</i>
<i>Desoxygéné</i>	<i>Entsauerstofft*</i>
<i>Desoxygénation</i>	<i>Entsauerstoffung*</i>
<i>Oxide</i>	<i>Halbsäure**</i>
<i>Oxidule</i>	
<i>Oxider</i>	<i>Halbsäuern**, Säuern**</i>
<i>Oxidé</i>	<i>Gesäuert**</i>
<i>Oxidable</i>	
<i>Oxidation</i>	<i>Halbsäuerung**</i>
<i>Desoxider</i>	
<i>Desoxidé</i>	
<i>Desoxidable</i>	
<i>Desoxidation</i>	
<i>Protoxide</i>	
<i>Deutoxide</i>	
<i>Tritoxide</i>	
<i>Tetroxide</i>	
<i>Peroxide</i>	

Maxima pars horum vocabulorum germanicorum adeo infelicitè efficta sunt, ut plurimi chemicorum in hac lingua scriptorum eis uti recusaverint. Vocabulum *Halbsäure* et omnia ex eo generata tamquam rei omnino incongrua plane rejecta sunt. Aliud *sauerstoffen* ejusque derivata jure reprehenduntur, et a paucissimis usurpantur. Dicunt igitur *oxidiren*, *oxidirt*, *oxidation*, *desoxidiren* et sic porro, quamquam hæc vocabula et peregrina sunt et secundum regulas a lingua alienas derivari flectique debent. De vocabulis Danicis et Hollandicis ejusdem tenoris idem ferendum

est iudicium. Svecica melius quidem concinnata sunt, et quoad formationem grammaticam minime vituperanda; sed pauciora sunt, et propter vocabuli primitivi, haud bene electi, sensum nimis manifestum, in nominibus compositis sæpe offendunt; ita verbi causa Kalium oxydatum suecice syrsatt Kalium appellari deberet, quamvis naturam habeat aciditati maxime oppositam. Hac de causa Chemici Suecici, æque ac Germanici, Hollandici et Danici, vocabulis peregrinis Oxid, Oxidul, Suboxid etc. utuntur.

Multos huic nomenclaturæ peregrinæ usui favere non ignoro; commercium lingvarum cum aliis gentibus promovendo eum magis prodesse, quam linguam patriam adulterando nocere existimant. In chemia vero commodum illud tantum non est quantum putant; nam in hac scientia maxima pars vocabulorum technicorum a paucissimis primitivis derivantur, ita ut quisquis sibi ex libris cujuscunque linguæ scientiam chemicam comparaverit, nomenclaturam chemicam bene compositam alius linguæ vel duabus horis facile discat. Detrimentum ex nomenclatura peregrina in nostra lingua recepta ortum majoris est momenti. Experientia enim docet, illiteratos, quibus aditum ad chemiam præcludere certe nolit patriæ amicus, vocabula Græco-Gallica haud facile capere, raroque eis adeo advescere, ut appellationibus ex elementis patriæ linguæ conflatis. Si igitur magis opera danda est ut ab iis intelligamur, quibus scribimus, quam ab exteris, vix dubitandum est quin potius nomenclaturam chemicam propriam creare debeamus, quam peregrinam mutuari, quæ cum patria lingua nunquam tamen coalescere possit. Quoad ipsam linguam, vocabula peregrina singula parum nocere equidem concedo; at vero formas grammaticas alienas introducendo puritatem illam linguæ turbant, quam tamquam pædium quisque populus religiose servare debet. Incommodum illud nomenclaturarum plurium discendarum, per se jam exiguum, multum eo imminuitur, quod appellationes facile ita concinnari possunt, ut omnibus linguis ejusdem generis sint idoneæ. Ita vocabula chemica ex Græco et Latino sermone hausta facile ad omnes linguas ex Latina ortas accommodantur. Eodem modo ex vocabulis primitivis, omnibus linguis Germanico-Scandinavicis communibus, confici debet lingua chemica, per maximam Europæ septentrionalis partem valitura. Jamdiu grata mihi fuit occupatio talem nomenclaturam effingere. Ad linguam nostram Danicam natus, a præceptore Theotisco, optime de me merito, linguam ejus

jam tener didici, ita ut paternam alteram eam quodammodo dicere possim; fraternam igitur utriusque similitudinem mature et videre et amare adsvevi. Eodem animo pulchram linguam Svecicam consideravi, cum ad ejus cognitionem perveneram, sæpiusque vocabula feliciter efficta ex ea mutuatus sum, quando eorum indolem a Danico sermone non alienam esse cognovi. Hollandicæ quoque linguæ, toties ab ignorantibus vituperatæ, notitiam aliquam comparare conatus sum. Inter hæc studia plane perspexi, quantum linguas suas neglexerint populi Scandinavico-Germanici, alter linguam alterius negligendo; nec me fugere potuit arcta illa affinitas harum linguarum, quam omnes agnoscunt; ad fontes igitur, unde profluxerunt, magis magisque adeundos compulsus sum. Cum raro certe accidat, ut chemicus tantum his lingvis operæ impendat, officii mei esse duxi fructus horum studiorum cum aliis chemicis communicare. Non is eqvidem sum, qui vana spe tenear, fore, ut omnia quæ propono recipiantur, contentus si tantum aliquid contulerim ad linguam egregiam Scandinavico-Germanicam expurgandam, cui non modo id cum Græca commune est, quod plures dialectos poësi et philosophia excultas comprehendit, verum etiam quod ex propria stirpe omnia verba producere potest, quæ ad novas rerum notiones exprimendas requiruntur; ita ut nulla necessitate jugo peregrino sese submittere cogatur. Jure linguæ nostræ hacce integritate superbiunt. Tamquam sanctum consangvinitatis vinculum, quo omnes jungamur, communem istam linguæ præstantiam considerandam, animumque fraternum inde oriundum, ubicunque fieri possit, quam maxime fovendum esse existimo. Ideoque Anniversaria in memoriam reipublicæ sacræ per *Lutherum* restauratæ, quæ ad linguas nostras Scandinavico-Germanicas excolendas tantum contulit, docta quadam dissertatione indicturus, ex mea arte nihil hoc tractatu de lingua chemica communi magis hunc in finem idoneum esse putavi. Opusculum meum, L. B. eodem, quo scripsi, animo excipias peto rogoque.

In iis, quæ huc usque disputavimus, præcipuarum nomenclaturæ chemicæ formandæ regularum pleræque jam comprehenduntur; easdem tamen unacum cæteris hic enumerabimus, ut omnes uno quasi intuitu oculis subjiciantur.

- 1) Quin veraces esse, id est falsas rerum notiones non inculcare debeant, appellationes, nemo certe dubitabit.

- 2) Rem significare, non describere debet nomen, nisi hoc fieri potest elementa ejus indicando.
- 3) Ubi fieri potest, præcipue autem in elementis, ex quibus per multa generantur corpora, denominandis, cavendum est, ne in nomine elementi nomen compositi elementum efficiat, ut v. c. in vocabulis Wasserstoff, Waterstof, Vandstof, Salpeterstoff, quod jam per se sensum recti quodammodo offendit, in nominibus compositis autem sæpe molestissime ferendum est.
- 4) Quam maxime conandum, ut nomina rerum simplicissimarum secunda evadent, id est idonea ex quibus singulis tot derivari queant appellationes, quot ex re significata res aliæ generari possint.
- 5) In nominibus præcipuis formandis prospiciendum, ne composita nimis longa vel pronuntiatu difficilia fiant.
- 6) Vocabula peregrina rejicienda sunt, quando ad regulas grammaticas paternæ linguæ se formari non patiuntur.

Ut tot satisfieri possit desideratis, maxima in effingendis vocabulis primitivis libertas concedenda est. Modo solito verba componere non sufficit; nam de rebus nondum in nostra lingua nominatis hic agitur, quarum elementa nobis ignota sunt, et ex quarum nominibus multarum aliarum rerum nomina formari debent. Eadem igitur sumus conditione, qua fuere homines, qui prima rerum nomina invenerunt. Ad prima linguarum stamina, ex quibus cætera omnia verba contexta sunt, redire oportet. Ad illorum nominum primitivorum normam nova nostra primitiva etiam formanda sunt. Fore scio, qui contra hoc consilium objiciant, talem libertatem facile in nimiam licentiam degenerare, qua lingua tandem in aliam a præsentis diversissimam mutari possit. Respondeo, me talem libertatem, non in omnibus, quæ existere possint, verbis fingendis postulare, sed tantum in iis formandis, quibus disciplina quædam carere non possit. Nimiam in hac re licentiam linguæ maximum detrimentum adferre posse certe infitias non ibo; verum idem spero eos concessuros, nimiam licentiæ circumscriptionem non minus nocere. Multa nova vocabula parum idonea scriptores apud nos creaverunt, quorum loco meliora haberemus, si, ad naturam rei magis adtenti, in vocabulis receptis prima

germina investigavissent, ut pro rebus simplicibus nomina simplicia invenissent, nec vocabulo potius omnia exprimere quam sensus tangere voluissent.

Hæc ad libertatem quam postulavimus vindicandam sufficere possent videri, si vel exemplum nomenclaturæ chemicæ Gallorum deesset; hæc autem eximium istius licentiæ specimen præbet. Maxima pars vocabulorum primitivorum, quibus utitur, Græca sunt, indigenis antea inaudita, ut *οξυς*, *ζωη*, *ὕδωρ*, *γεινομαι* etc. Derivationes aliæ ex græca lingua originem ducunt, ut oxide (*οξειδιον*), protoxide etc.; aliæ syllabis adjectis formantur, quarum significationes nulla usus auctoritate, sed arbitrio tantum nituntur, ut in vocabulis: sulfate, sulfites, sulfure etc.; ita ut illa libertas, ei comparata quam nos postulamus, licentia dissolutissima videatur.

Novitate tamen magis quam hac licentia primo suo tempore displicuit nomenclatura gallica; novitate etiam nostram offensuram non prævidere sane nequeo. Fuerunt, qui nomenclaturam gallicam in ludibrium vertere conati sint; erunt qui acumen in nostram pariter exercere cupient. Salem istum communem in novis rebus irridendis vulgo semper consumere licebit; brevi consumitur; res si bona est, intacta manet.

Principium illud in aëre, sine quo nec corpora uri nec animalia spiritum ducere possunt, ex aciditate quam cum eo permixta contrahunt multa corpora, oxygenii nomen cepit. Experimentis recentioribus comperimus, multa alia corpora, huic principio conjuncta, vim aciditati contrariam acquirere; ita ut nomen ex aciditate peti- tum nunc minus idoneum videatur. Casu tamen evenit, ut vocabulum Græco-Gallicum hoc vitio careat, quoniam *οξυς* aliquid et acidum et acre esse significat; acria autem sunt non modo acida, sed etiam corpora aciditatem coërcentia, quæ alcalina appellamus. Nostra vero vocabula *Surstof*, *Sauerstoff*, *Syre*, *Zuurstof*, quamquam etiam plures acritudines adjectivo *suur* notamus, eandem ambiguitatem non habent, nec significationem quæ in errorem inducere poterit celant, sed manifeste præ se ferunt, ut jam supra monuimus. In primam igitur regulam aliquid jam peccant hæc vocabula, magis tamen in secundam, et tertiam; quarum posteriorem negligere idem est ac mancā et imperfectam linguam artis efficere. Quartam regulam parum etiam in his vocabulis creandis observatam fuisse primo intuitu indicis supra adlati apparet. In quintam regulam ipsa quidem non peccant; ansam tamen dederunt

ut in eam peccaretur, quoniam defectus vocabulorum indigenorum, ad peregrinos fontes petendos nos compulit.

Proprietatum omnium oxygenii illa haud dubie præcipua existimari debet, quod mixturam chemicam cum plerisque corporibus efficiens, flammam gignit. Licet eadem proprietas etiam aliis materiis attribuenda sit, huic tamen, tanquam ignis pabulum maxime vulgare, summo jure competit. Nomen ignis Germanicum Feuer, non aptum videtur, ex quo, levi quadam mutatione, nomen Oxygenii formari possit. Danicum vero ignis nomen Ild, litteris consonantibus magis quam vocalibus constans, huic proposito potius convenire puto. Idem vocabulum in omnibus linguis Scandinavico-Germanicis occurrit; est Anglo-Saxonicum *Älled*, Islandicum *Eld r*, svecicum *Eld*. Nec tantum in linguis nostris reperitur, sed etiam in Græca, ubi *Ἥλιος* solem, *ἔλη* vel *ἔληη* calorem nec non splendorem solarem, *ἀλέα* similiter calorem, præcipue solarem, significant. In Persica etiam lingua, quam matrem esse nostrarum, jamdiu agnoverunt docti, et ex antiqua Islandica adhuc ulterius comprobabunt nostrates, ignis ala appellatur. In Svecico sermone antiquo accendere similiter ala, in Anglosaxonico *ælan* sonat. Celeberrimus *Johannes ab Ihre*, cujus glossario Sviogothico et diligenter usus sum, quodque chemicis, novarum rerum nomina efficturis, quam maxime commendo, vocabulum latinum oleum nec non græca *ἔλαιον* et *ἀλέα* ex eadem matre nata esse putat. Adjicit: »Imo Lat. oleo nihil aliud, quam nostrum ala olim denotasse, residuum adolesco prodit, ut in illo VIRGILII: Adolescunt ignibus aræ. Nec quemquam turbare debet vocalis a in o commutatio: nam præterquam quod ea nihil frequentius sit, observare licet, nostrum ala in imperfecto ol habere, ut exempla mox adferenda monstrabunt.« Svecicum idem ala etiam gignere, procreare, educare et alere significat. Antiquissimis rerum nominibus sapientiam occultam insitam esse, etiam hoc exemplo comperimus; combustio enim est generatio novi corporis ex conjunctione duorum aliorum, quæ ob naturam diversam et oppositam se invicem attrahunt. Simile aliquid etiam in alio verbo, ignem excitare significanti, occurrit. De Dan. *tænde* loquor, quod Svec. *tænda*, Angl. Sax. *tynan* et *tendan*, Isl. *tendra*, Pers. *zندان* (et ignitabulum *zend*) Lat. *cendere* (in accendere) Germ. *zünden* sonat. Putant multi viri doctissimi, vix sine jure, radicem horum vocabulorum in Celtico *Tan*, quod ignem significat, servatam esse. In Persica lingua *zindagan* i

vitam, et zende vivum significat, ita ut quæ ad vitam et quæ ad ignem pertinent, vocabulis inter se quam maxime similibus, in hac lingua, notentur. Eadem ratione inter se conveniunt vocabula tænda et tan et Islandicum tana, quod crescere denotat; crescere enim non nisi lente generari est. Ex verbo hoc Islandico, Germanicum Tanne potius derivaverim, quam (ob ignis concipiendi facilitatem) ex Celtico illo Tan. (Vid. *Ihre* Gloss. Svio. Got. Voc. tænda). Consensum æqualem in vocabulis Græcis *Θαλλω* vireo, pullulo, et *Θαλω* calefacio, uro, incendo, invenimus. Hæc omnia, ut mihi videtur, satis ostendunt, nos ad prima lingvarum stamina, unde nomina rerum simplicissimarum sumenda sunt, hic pervenisse. Derivata ex vocabulo Tan variis aliorum vocabulorum similitudinibus offendunt, quæ ab Älled vel Eldr proficiscendo evitantur. Hoc igitur præferendum censemus.

Ex danico vocabulo Ild facile nomen principii nostri igniferi formari potest, litteram *d* mutando in *t*; ita ut Ilt nomen oxygenii in nostra lingua fiat. In lingua Suecica Elt dicerem, nisi plura inde derivata vocabula aliis, sensu longe ab eis diversis, nimium similia fierent. *E* igitur etiam hic in *I* commutandum est, cujus mutationis multa in omnibus linguis occurrunt exempla. Anglo-saxonicum Ælled in Ellt aut Elt, eundem in finem mutari poterit; quæ mutatio quamquam fere omnes vocabuli litteras tangit, nihilominus levissima est, et non nisi contractio et soni acceleratio vocari potest. Derivata horum vocabulorum secundum regulas fiunt, quæ quisque facile Tab. I intuendo inveniet; ubi etiam ubertatem nostræ nomenclaturæ et inopiam jam receptæ adparituram spero. Hoc tantum adjiciendum existimo, me vocabulum gas expulisse, et ejus loco usitatissimum illud Luft, quo etiam usi sunt multi chemici optimi, recepisse. Latinum Aër et Scandinavico-Germanicum Luft non modo aërem circumjectum significat, sed omnia corpora fluida quæ eadem facilitate ac ille vi comprimendi cedunt, et hac vi sublata pristinum spatium denuo occupant. Si pluralem numerum vocabuli Luft admittere nolumus, Luftarter, Luftarten etc. dicere possumus. Est vocabulum gas linguæ Gallicæ necessarium, quia in plurali numero nec dicere (hoc sensu) licebit les airs, nec sine ambagibus semper dici poterit les differens espèces d'air ubi plures aëris species significari deberent. Teneant igitur Galli gas suum ab *Helmontio* mutuatum, nos vero hoc vocabulo commode supersedere possumus. Aërem oxygenicum

non Iltluft, ut ferebat derivatio, sed Ildluft, τῆς ευφωνίας causa, appellavi. Ubi talis immutatio ad sonum injucundum evitandum aliquid conferre, nec in errorem inducere potest, eam negligere minime oportet, uti in chemia sæpissime factum est.

In hoc et cæteris indicibus lingua patria primum occupat locum, Svecica, nostræ quam maxime similis, secundum, Germanica magis ab ea diversa, quamquam ex eadem stirpe nata, tertium. Quarto loco Hollandica vocabula posui, eisque Gallica subjunxi, quorum duplex est usus; alter quod Hollandica explicant, alter quod nomenclatura chemica hucusque persectissima cum nova nostra comparari potest. Synonyma autem Hollandica, quorum collectionem non nisi mancam et imperfectam mihi comparare licuit, cum apud nos optimi libri Hollandici plerumque tantum in versionibus Germanicis exstent, omisi. In tot vocabulis effingendis, idque in variis linguis, errores certe evitare nequiverim. Quæ ita peccaverim, lectorem æqvum excusaturum spero.

Materia quam hydrogenium Galli, Scandinavico-Germanicæ linguæ vero Vandstof, Väte, Wasserstoff, Waterstoff, appellarunt, facultate ignis concipiendi eminent; ita ut multi fuerint qui eam omnibus corporibus igni concipiendo aptis inesse, eisque hanc proprietatem impertire putaverint. Scimus eam cum septem partibus et dimidia oxygenii conjungi posse, quibuscum aquam efficit, in qua nulla oxygenii virium manifesta est, licet omnes ibi lateant. Nullum adhuc inventum est corpus, quod ea vi oxygenium coërcere valeat. Ex facultate ardendi igitur nomen ei petendum est, quod etiam ei congruum esse manebit, si vel eandem facultatem in alio quodam corpore majorem forte reperturi simus.

Urere in omnibus fere linguis verbo exprimitur, cujus sonus principalis est *br*; Græce enim *πρηθειν*, dicitur; latinum urere antea burere sonuisse ex composito comburere suspicari licet; Italicum brucciare, Gallicum bruler, Anglicum burn, Scandinavico-Germanica brænde, brænna, brinna, brennen, branden etc. idem confirmant. In lingua Svecica brinna ardere, brænna comburere significat. In lingua Islandica, eadem occurrit differentia, ardeo enim *eg brenn*, comburo *eg brenni* sonat. Hoc in præter. part. pass. *brenndr*, illud *brunnin* (ubi *u* ut danicum *y* aut germanicum *ü* pronuntiatur) habet. Antiquam germanicam linguam eadem ratione inter *brinnan* et *brennan* distinxisse docet cl. *Adelung*. Linguæ Scandinavico-Germanicæ hodiernæ

eandem distinguendi rationem in aliis verbis agnoscunt, ut in vocabulis *ligge, ligga, liegen, liggen* et *lægge, lägga, legen, leggen*, in *sidde, sitta, sitzen, zitten*, et *sætte, sätta, setzen, zetten*, in *synke, sjunka, sinken, zinken*, et *sænke, sänka, senken* apparet. Eodem jure igitur, quo corpus adustum brand appellatum est, nobis licebit corpus, quod maximum ardendi nisum habet, *brind* vel *brint* vocare. Postremum, ob derivatorum ab aliis verbis maximam dissimilitudinem, præferendum censemus. Tab. II vocabula chemica ab hoc derivata monstrat.

Principia carbonum et aëris azotici certe magna scientiæ mysteria continent, sed nondum satis nota sunt. Recentiora autem inventa spem excitant, fore ut prope adfuturum sit tempus, quo eorum naturam plenius perspicere detur. In tali rerum statu nova his corporibus nomina imponenda non esse existimamus; præcipue cum in alia corpora non nisi vi parva chemica agant, ideoque nomina eorum in lingua artis non tanti sint momenti, quanti sunt nomina oxygenii et hydrogenii.

Vocabulum *Alcali*, diuturno usu in nostris linguis gothicis quasi jus civitatis adeptum, ob peregrinum originem expellere vix ausim, nisi alia commoda inde redundarent; quin etiam mutatio, quæ aliàs per se est incommodum, hic utilitatem suam habet; notio enim alcalinitatis, antea tria tantum corpora, jam omnia aciditatem cohibentia comprehendens, ita dilatata est ut nomen, cui vetus inhæret sensus, utiliter cum novo commutemus. Vim illam aciditatem coërcendi combustionem metallorum generari scimus, qua nitor et cohærentia horum corporum in cineris speciem convertuntur. Abeunt quidem ustione multa etiam metalla in acida, est tamen cinerea forma acidis minime communis; corporibus vero antiacidis omnibus, si unum aëreum excipias, communis est. Huic accedit, quod vim antiacidam primum in cineribus lignorum cognovimus. Ad Arabum igitur exemplum ex cineris nomine nomen corporum aciditatem coërcentium fingendum esse existimo. Sonat hoc in nostra lingua *Aske*, *Svec. Aska*, *Germ. Asche*, *Holl. Asch, Assche*, vel *Asse*. Est igitur *Ask* his omnibus communis. Ad nomen propositum formandum litteram *A* in *Æ* commutabimus, cujus tamen vice in Hollandica lingua fungitur littera *E*; qua literæ *A* in *Æ* commutatione nil est vulgarius, quæque in derivatis ipsius *Aske* v. *Asche* occurrit, ut in Germanico *einäschern* videmus. Litteram finalem *a* vel *e* vocabulorum *Aske*, *Aska*, *Asche* reji-

cimus. Corpus igitur aciditatem coërcens Danice et Svecice Æsk, Germ. Äsch, Holl. Esch appellabimus; et, (id quod nil dissvadet) ad majorem cum aliis vocabulis dissimilitudinem, eadem inter nomina neutra referemus. In Danica nostra lingua pluralis numerus hujus vocabuli, similitudinis cum alio evitandæ gratia, adjecto solo *e* formari debet. In Tab. III videre licet quot ex hoc unico vocabulo in quavis lingvarum Scandinavico-Germanicarum fieri possint derivata, quorum aliqua minus necessaria, nullum tamen superfluum in chemia exponenda futurum esse spero.

Tab. IV vocabula, quæ ad acida et aciditatem pertinent, ostendit; quæ, quamquam magna ex parte notissima sint, enumerare tamen debui, tum propter aliquorum in nomenclatura chemica hodierna abusum, tum propter aliorum neglectionem, qua peregrinis vocabulis locus indigenis debitus relinquebatur.

Metalla in terris et in corporibus alcalinis nuper detecta, ex Latinis ipsorum cinerum nominibus, adjecta syllaba *um* vel *ium*, adsciverunt. Vocabula calium, natrium, calcium, argillium etc. ita formata sunt. In linguis nostris Scandinavico-Germanicis hæc nomina minime admittenda mihi videntur; est enim terminatio vocabuli in *um* vel *ium* nobis quam maxime aliena, et nomina sæpe nimium longa efficit. Accedit, quod, hoc artificio, rebus notissimis nomina peregrina et inaudita attribuuntur: ita calx apud nos Calciumoxid vel potius Calcium-Deutoxid, argilla Argilliumoxid, vel etiam Argillium-Deutoxid appellabitur. Ut huic incommodo succurratur, nomina horum metallorum ex nominibus indigenis terrarum vel alcalium, quibus continentur, formanda sunt. Hoc sæpius fieri potest ope vocabuli antiqui ær, er vel ar, unde Germanicum ehern, æneus. Cel. *Ihre* Latinum æs a Svecico är derivandum esse putat. Hæc sunt ipsius verba: »In oculos incurrit harmonia latinæ vocis æs, æris. Utra vero antiquior, voxne Suecorum an Latinorum? Credidero ego certe, eos, qui cuprum habuere, cum merce vocem dedisse. Latium novimus hoc metallo caruisse: Cyprios vero græcosque aliter appellasse.« Quæ opinio viri doctissimi etiamsi non admitteretur, certum tamen maneret, vocabulum ær in linguis nostris antiquissimis temporibus jam receptum fuisse, quod nostro proposito sufficeret. Hoc vocabulum brevitate et simplicitate sua quam maxime idoneum videtur, quod elementum novorum nominum efficiat. In lingua Hollandica, littera æ vel ä destituta, Allemannicum ar vocabulo ær substituo.

Nomina ope hujus vocabuli composita, etiam metallorum, quæ esse theoria sola docuit, in tabula quinta conspiciuntur. In nominibus oxydorum frequentissime syllabam ær omisi, ubi hoc in errorem inducere nequibat. Loco vocabuli Kiesel posui Flint, quod et brevius est et svavius sonat, nec non in omnibus linguis Scandinavico-Germanicis invenitur. Ammonii nomen Scandinavico-Germanicum syllabas finales abjiciendo, formavi, quo facto nomen Ammonis dei restat. Hoc nomen tanto melius conservari potest cum multis aliis metallis nomina divina imposuerint chemici nostri ævi; quod equidem non approbans, factum tamen mutare nollem. Nomina quæ nec significatione inconcinna, nec flexione grammatica, nec sono ingrato offendunt, originis causa minime rejicienda esse existimo. De cætero nomina ex mythologia petere dissuaserim, cum linguam vocabulis ei alienis facile impleant; nec antiquitatis auctoritatem habent; nam appellationes alchemicæ non simpliciter mythologicæ sunt, sed ex mythologia astronomica originem ducunt. Porro constat alchemicos nomina mythologica in rebus metallicis minime ob inopiam aliarum appellationum usurpasse, sed vulgatissima auri, argenti, ferri nomina cum mythologico-astronomicis commutasse; quia tota ipsorum scientia mythologico-astronomica et mystica fuit. Metallorum denique nomina ex planetarum non finxerunt, ut nos facimus, cum unum metallum Palladium, aliud Cererium, aliud Uranium appellamus; sed nomina planetarum sine ulla mutatione pro metallorum posuerunt, ita ut Sol aurum, Luna argentum, Venus cuprum significaret.

Metallo alcali vegetabilis nomen comminisci difficiliter videtur. Ex vocabulo Potaske vel Pottasche nullo modo fieri potest. Vocabulum Kali certe huic usui multo magis est idoneum, offendit tamen sono in plerisque compositis. Kaliær nimis erit durum. Kalær et Kalæsk vel Kaläsch potius toleranda essent, nisi similitudinibus quibusdam offenderent. Cum denominationes alcali vegetabilis jam variæ et multæ tentatæ sint, v. c. in lingua Germanica Pottasche, Weinsteinsalz, Pflanzenalkali, Gewächslaugensalz, Kali, quarum nulla per longum tempus cæteras excludere potuit, novæ me absque temeritate periculum adhuc facere posse puto. Vidimus jam supra inter nomina simplicissima ignis vocabulum Tan fuisse; tana vero crescere, virescere denotasse, qua de causa metallum alcali vegetabilis, quod et magna cupiditate ignem suscipit, et in fere omnibus materiis e regno vegetabili con-

tinetur, aptissime Tanær appellari posse existimo. Cinis hujus metalli igitur Tanæsk vel Tanäsch vocabitur, cujus vocis sonum multo svaviorem esse quam Kaliumoxid, quis est qui non sentiat.

Materiam metallicam, in natro impuro, soude de varech appellato nuper detectam, propter splendorem metallicum et naturam volatilem Fluglit nominavi. Prima hujus vocabuli syllaba sonum præcipuum in omnibus verbis Scandinavico-Germanicis, quæ volare significant, efficit; posterior in lingua Islandica splendorem denotat, et a Cel. *Fulda* inter vocabula primitiva Germanica non injuria numeratur. Nomen Græco-Gallicum hujus materiæ ex vocabulo Græco *ιώδης* violaceus, propter colorem vaporum, factum est.

Num aër, quem acidum muriaticum oxygenatum vocamus, re vera ex acido muriatico et principio oxygenico sit compositus, an corpus sit simplex, quod cum hydrogenio junctum acidum efficiat muriaticum, inter chemicos nondum constat. Cel. *Davy*, qui hunc aërem simplicem esse putat, eundem ob colorem chlorine appellavit. Ego ex virtute caustica potius nomen ei quæsiverim. Quod autem Latine causticum vocatur, apud nos ätsende, vel etsend, ex vocabulis æde, æta, essen, eeten, dicitur. Chlorine igitur celeberrimi *Davy* in nostris lingvis Ætsel, Ätzel vel Etsel vocaverim.

Hæ sunt præcipuæ emendationes nominum corporum primi et secundi simplicitatis chemicæ gradus. Cætera nomina ex his omnia componuntur. Quantum breviora et pronuntiatu faciliora hæc nova, quam hucusque usitata vocabula, evadant, chemicum neminem fugiet. Ut exempla ex lingua Germanica, tot præclaris scriptoribus illustrata, sumamus, quis est qui dubitet, utrum præferendum nostrum Schwefelsaures Eisenäschel an usitatum oxidirtes schwefelsaures Eisen, nostrum Schwefelbrintiges Tanäsch an usitatum Schwefelwasserstoffhaltiges Kali vel Hydrothionsaures Kali, nostrum Schwefelbrintiges Schwefeltanäsch an usitatum Schwefelwasserstoffhaltiges Schwefelkali, vel etiam Gallicum Hydrosulphure sulphuré de potasse. Svecica nomina corporum compositorum opera celeberrimi *Berzelii* breviora cæteris jam facta erant. Divisionem quam proposuit corporum combustorum non acidorum in sub-oxida, oxida sensu strictiori et super-oxida in fine Tab. I imitati sumus. Similiter nostra divisio corporum anti-acidorum in Äsk et Äskel ab ipsius in oxidul et oxid non nisi sono differt. Nostrum autem

totius dictionis artis ab integro reformandæ tentamen nova harum adtulit rerum nomina, quæ et indigena sunt, et brevitate cæterorumque affinitate quam maxime sese commendant.

Quamquam autem nomina compositorum jam multo breviora et usui commodiora reddita sunt, restat tamen incommodum omnibus secundum recentiore[m] nomenclaturam formatis nominibus inhærens, quod scilicet nomen rei, compositæ quidem, sed simplicissimæ speciem præ se ferentis, duobus vocabulis efficitur. Cui accedit quod alterum horum vocabulorum nominis adjectivi formam habet, quamquam elementum compositi æque ac illud quod substantivi habet formam significet. Offendit hoc parum, ubi de enumeratione compositorum ex certis elementis agitur, sed vix tolerari potest, quando effectus corporis, in quibus non tamquam compositum, sed tamquam unum et totum, se præbet, describendi sunt.

Hac de causa novum appellationum genus, quo, cum præcedente alternatim uti possimus, introducendum esse existimo. Ita duas appellationum series habebimus; quod quidem primo ad spectu[m] memoriæ immenso oneri fore videri possit, re vero perpensa, hoc onus levissimum et fere nullum esse invenietur. Nomina enim ex elementorum nominibus, ut in prima appellationum serie, componemus, ea sola differentia, ut quodvis nomen unum efficiat vocabulum. Ecce hic componendi rationem. Quodvis salium primi ordinis ex uno corpore acido et altero antiacido compositum esse, chemia docet. Si igitur nomen corpus salinum esse quodammodo indicat, ex elementorum nominibus omnes syllabæ abjici possunt, quæ tantum ad statum acidum vel antiacidum denotandum pertinent. Ordine enim nominum elementorum significari potest quodnam acido et quodnam antiacido sit adtribuendum. Ita SvovelNaterSalt¹ pro Svovelsurt Nateræsk, SchwefelNaterSalz pro Schwefelsaures Nateräsch, et sic porro, dicere possemus, si modo inter nos convenisset acidi nomini primum dare locum. Inter salia autem, quæ acidum oxigenio saturatum continent et ea, quæ acidum habent non saturatum, tale quale Syrling, Säuerling vocamus, magna intercedit diversitas. Nominem hanc indicaturi, sal cujus acidum Syrling vel Säuerling vocamus, Danice et Svecice Salting, Germanice vero Geselz, Hollandice Gezoud appellabimus. SvovelAmmonSalting,

¹ Ita imprimenda esse hæc nomina, ut elementa primo ad spectu[m] cognoscantur, mihi videtur.

SvafvelAmmonSalting, SchwefelAmmonGeselz, Zwavel-AmmonGezoud, idem significat ac Svovelsyrligt Ammonäsk, Schwefelsäuerliges Ammonäsch etc. Salia etiam pro diverso principii antiacidi oxidationis gradu distincta sunt. Sal cujus principium antiacidum aut in infimo aut in unico oxidationis statu continetur, Salt vel Salting, Salz vel Geselz, Zoud vel Gezoud appellabitur; quod vero principium antiacidum quam maxime oxidatum, Æskel, Äschel a nobis vocatum, habet, Salsel, Selzel, Zoutel vel Salsling, Geselzel, Gezoutel pro acidi diversa oxidationis nomine nominari possunt.

Novæ huic methodo salium nomina componendi adhuc subsidio venit inventum illud *Berzelicum*, quod corpora non combusta, certis proportionibus chemice conjuncti, per oxidationem in vera salia abeunt, quorum principia acida et antiacida inter se eandem proportionem servant ac si solito modo commixta fuerint. Si vero sal tamquam corpus compositum ex duobus non combustis, combustionem in salis formam redactum, considerari potest, nomen ipsius ex nominibus elementorum non combustorum, cum indicatione status combusti, bene componetur. En igitur quas proponimus nomenclaturæ chemicæ tabulas.

TABULÆ COMPARATIVÆ
 TECHNICORUM IN CHEMIA VOCABULORUM
 IN LINGUIS
 SCANDINAVICO-GERMANICIS ET GALLICA

TAB. I. VOCABULA TECHNICA CHEMIÆ

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Ilt</i> , s. m. Surstof, syre-avleende Stof.	<i>Ilt</i> , s. m. Syre.	<i>Elt</i> , s. m. Sauerstoff, säurerzeugender Stoff.	<i>Elt</i> , s. m. Oxygène.
<i>Ilte</i> , verb. forene med Surstof, forsyre, oxidere.	<i>Iltta</i> , verb. syrsätta.	<i>Elten</i> , verb. Mit Sauerstoff verbinden, sauerstofften, oxidiren.	<i>Elten</i> , verb. Oxygéner.
<i>Iltet</i> , part. Oxideret, forenet med Surstof, syret.	<i>Iltad</i> , part. Syrsatt.	<i>Geeltet</i> , part. Mit Sauerstoff verbunden, gesauerstofft, oxidirt.	<i>Geëlt</i> , part. Oxygéné.
<i>Ilte</i> , s. n. Oxid, Halvsyre.	<i>Ilte</i> , s. n. Oxid, syrsatt Kropp.	<i>Geelt</i> , s. n. Ein Oxid, Halbsäure.	<i>Geëlt</i> , s. n. Oxide.
<i>Iltning</i> , s. m. Oxidation, Forsyning.	<i>Iltning</i> , s. m. Syrsättning.	<i>Eltung</i> , s. f. Sauerstoffung, Oxidation.	<i>Eltung</i> , s. f. Oxidation.
<i>Iltelig</i> , adj. Forenbar med Ilt.	<i>Iltelig</i> , adj. Förenbar med Ilt.	<i>Eltbar</i> , adj. Mit Elt vereinbar.	<i>Eltbaar</i> , adj. Oxidable.
<i>Afilte</i> , verb. Skille ved Surstof, desoxidere, reducere.	<i>Afilta</i> , verb. Frånkilja Syre, desoxidera, reducera.	<i>Entelten</i> , verb. Des Sauerstoffs berauben, entsauerstofften, desoxidiren, reducirten.	<i>Ontëltten</i> , verb. Desoxygéner. Desoxidere.
<i>Afiltning</i> , s. m. Skilning fra Surstof, Desoxidation, Reduction.	<i>Afiltning</i> , s. m. Syrets Frånkiljning, Desoxidation, Reduction.	<i>Enteltung</i> , s. f. Beraubung des Sauerstoffes, Entsauerstoffung, Desoxidation, Reduction.	<i>Ontëltting</i> , s. f. Desoxygénation. Desoxidation.
<i>Ildluft</i> , s. m. Surstofgas.	<i>Iltluft</i> , s. m. Syrgas.	<i>Eldluft</i> , s. f. Sauerstoffgas.	<i>Eltlucht</i> , s. f. Gas oxygène.
<i>Forilte</i> , s. n. Oxid af første Grad, Halvsyre af første Grad.	<i>Förilte</i> , s. n. Oxid af första Graden.	<i>Vorgeelt</i> , s. n. Oxid oder Halbsäure vom ersten Grade.	<i>Vorgeëlt</i> , s. n. Protoxide.
<i>Tveilte</i> , s. n. Oxid eller Halvsyre af anden Grad.	<i>Tveilte</i> , s. n. Oxid af andra Graden.	<i>Zwiegeelt</i> , s. n. Oxid oder Halbsäure vom zweiten Grade.	<i>Tweegeëlt</i> , s. n. Deutoxide.
<i>Treilte</i> , s. n. Oxid eller Halvsyre af tredje Grad.	<i>Treilte</i> , s. n. Oxid af tredje Graden.	<i>Dritgeelt</i> , s. n. Oxid oder Halbsäure vom dritten Grade.	<i>Driegeëlt</i> , s. n. Tritoxide.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Firilte</i> , s. n. Oxid eller Halvsyre af fjerde Grad.	<i>Fyrlite</i> , s. n. Oxid af fjerde Graden.	<i>Viertgeelt</i> , s. n. Oxid oder Halbsäure vom viertem Grade.	<i>Viergeëlt</i> , s. n. Tetroxide.
<i>Fuldilte</i> , s. n. Oxid eller Halvsyre af sidste Grad.	<i>Fullilte</i> , s. n. Oxid af sista Graden.	<i>Vollgeelt</i> , s. n. Oxid oder Halbsäure vom letzten Grade.	<i>Volgeëlt</i> , s. n. Peroxide.
<i>Underilte</i> , s. n. Suboxid, et med yderst lidt Surstof forbundet Legeme, der ei uforandret kan indgaae Saltforbindelser.	<i>Underilte</i> , s. n. Suboxid, efter <i>Berzelius</i> .	<i>Untergeelt</i> , s. n. Ein mit Sauerstoff so schwach vereinigter Körper, dasz er nicht, ohne sich zu verändern Salzverbindungen eingehen kann.	<i>Ondergeëlt</i> , s. n. Een met Elt zoo zwak verëenigd Ligchaam, dat het niet zonder zich te verändern, met Zuuren vermengd Zouten kan voortbrengen.
<i>Midilte</i> , s. n. Oxid i Ordets snævrere Betydning, et med Surstof forbundet Legeme, der med Syrer og suragtige Legemer danner Salte.	<i>Medelilte</i> , s. n. Oxid. i Ordets mera in-skränktä Bemärkelse, efter <i>Berzelius</i> .	<i>Mittelgeelt</i> , s. n. Ein Oxid, welches mit den Säuren und säureähnlichen Körpern Salzverbindungen einzugehen vermag.	<i>Middelgeëlt</i> , s. n. Een Oxide het welke met de Zuuren en zuurglyken Ligchaamen Zoutverbindungen vermag voorttebrengen.
<i>Overilte</i> , s. n. Superoxid, et med meget Surstof forbundet Legeme, der uforandret hverken forener sig med Syrer eller Alkalier.	<i>Öfverilte</i> , s. n. Superoxid, efter <i>Berzelius</i> .	<i>Obergeelt</i> , s. n. Ein mit vielem Sauerstoff verbundner Körper, welcher sich weder mit Säuren noch Alkalien verbinden kann.	<i>Overgeëlt</i> , s. n. Een met veel Elt verbonden Ligchaam, het welke zich noch met Zuuren noch met Alcalien verbinden kan.

TAB. II.

VOCABULA TECHNICA CHEMIÆ

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Brint</i> , s. m. Vandstof, vandavlende Stof.	<i>Brint</i> , s. m. Väte.	<i>Brint</i> , s. m. Wasserstoff, wassererzeugender Stoff.	<i>Brint</i> , s. m. Hydrogène.
<i>Brinte</i> , verb. forene med Vandstof.	<i>Brinta</i> , verb. Att förbinda med Väte.	<i>Brinten</i> , verb. mit Wasserstoff verbinden, wasserstofften.	<i>Brinten</i> , verb. Hydrogéner.
<i>Brinte</i> , s. n. Et med Vandstof forbundet Legeme.	<i>Brinte</i> , s. n. En vätbunden Kropp.	<i>Gebrint</i> , s. n. Ein mit Wasserstoff verbundner Körper.	<i>Gebrint</i> , s. n. Hydrure.
<i>Brintning</i> , s. m. Forening med Vandstof.	<i>Brintning</i> , s. m. Föreningen med Väte.	<i>Brintung</i> , s. f. Verbindung mit Wasserstoff.	<i>Brinting</i> , s. f. Hydrogènation.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Brintelig</i> , adj. Forenbar med Vandstof.	<i>Brintbar</i> , adj. Förenbar med Väte.	<i>Brintbar</i> , adj. Mit Wasserstoff vereinbar.	<i>Brintbaar</i> , adj. Hydrogénable.
<i>Afbrinte</i> , verb. Skille ved Vandstof.	<i>Afbrinta</i> , verb. Att fränskilja Väte.	<i>Entbrinten</i> , verb. Des Wasserstoffs berauben.	<i>Ontbrinten</i> , verb. Deshydrogéner.
<i>Afbrintning</i> , s. m. Adskilning fra Vandstof.	<i>Afbrintning</i> , s. m. Vätets Fränskiljning.	<i>Entbrintung</i> , s. f. Abscheidung des Wasserstoffs.	<i>Ontbrintning</i> , s. f. Deshydrogénation.
<i>Brindluft</i> , s. m. Vandstofgas.	<i>Brindluft</i> , s. m. Vätgas.	<i>Brintluft</i> , s. f. Wasserstoffgas.	<i>Brintlucht</i> , s. f. Gas hydrogène.
<i>Forbrinte</i> , s. n. Et Legeme forbundet med Vandstof i første Grad.	<i>Förstbrinte</i> , s. n. En i första Graden vätbunden Kropp.	<i>Vorgebrint</i> , s. n. Ein mit Wasserstoff im niedrigsten Grade verbundner Körper.	<i>Vorgebrint</i> , s. n. Protohydrure.
<i>Tvebrinte</i> , s. n. Et Legeme forbundet med Vandstof i anden Grad.	<i>Tvebrinte</i> , s. n. En i andra Graden vätbunden Kropp.	<i>Zwiegebrint</i> , s. n. Ein mit Wasserstoff im zweitem Grade gesättigter Körper.	<i>Tweegebrint</i> , s. n. Deutohydrure.
<i>Fuldbrinte</i> , s. n. Et Legeme der er mættet med Vandstof.	<i>Fullbrinte</i> , s. n. En i sista Graden vätbunden Kropp.	<i>Vollgebrint</i> , s. n. Ein mit Wasserstoff gesättigter Körper.	<i>Volgebrint</i> , s. n. Perhydrure.

TAB. III.

VOCABULA TECHNICA CHEMIÆ

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Æsk</i> , s. n. plur. Æskene, Alkali eller Ludsalt i en vidtløftigere Bemærkelse af Ordet. Saltgrundlag, Basis.	<i>Äsk</i> , s. n. Ett Alkali i Ordets vidsträktare Betydning. Saltbasis.	<i>Äsch</i> , s. n. Alkali oder Laugensalz im weitläufigeren Sinne, Salzgrundlage, Basis.	<i>Esch</i> , s. n. Alkali, dans l'acception la plus étendue du mot.
<i>Æskig</i> , adj. Alkalisk, i Ordets vidtløftigere Betydning, basisk.	<i>Äskig</i> , adj. Alkalinisk i Ordets vidsträktare Betydning, basisk.	<i>Äschig</i> , adj. Alkalisch, im weitläufigeren Sinne, basisch.	<i>Esschig</i> , adj. Alcalin, dans la même acception.
<i>Æskighed</i> , s. m. Alkaliskhed, i O. v. B. Basiskhed.	<i>Äskighet</i> , s. f. Alkaliniskhet i O. v. B.	<i>Äschigkeit</i> , s. f. Alkalität, i. w. S. Basicität.	<i>Esschigheid</i> , s. f. Alcalinité, dans la même acception.
<i>Æskne</i> , v. At vorde alkalisk eller æskig, alcalescere, i O. v. B.	<i>Äskna</i> , v. Att blifva äskig, alcalescere, i O. v. B.	<i>Äschig werden</i> , alcalesciren, i. w. S.	<i>Esschen</i> , verb. Esschig worden. Alcalescer, d. l. m. a.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Metalæsk</i> , s. n. Det meest-æskige blandt de to æskige Ilter et Metal kan give. Oxydul; f. E. <i>Jernæsk</i> , sort Jernilte.	<i>Metaläsk</i> , s. n. Den mestäskiga af de två äskiga Ilter en Metal kan gifva. Oxydul; t. E. <i>Jernäsk</i> , swart Jernilte.	<i>Metaläsch</i> , s. n. Das äschigste der beiden äschigen Geelte, welches ein Metall geben kann. Oxydul; z. B. <i>Eisenäsch</i> , schwarzes Eisengeelt.	<i>Metaalësh</i> , n. Het esscheste der beyden esschige Geelten, het welke een Metaal kan geven, b. V. <i>Yzeresch</i> , zwart Yzergeëlt. Oxidul.
<i>Metalæskel</i> , s. n. Det mindstæskige blandt de to æskige Ilter et Metal kan give, Oxid i Ordets snævrere Bemærkelse; f. E. <i>Jernæskel</i> , rødt Jernilte.	<i>Metaläskel</i> , s. n. Den minstäskiga af de två äskiga Ilter en Metal kan gifva. Oxid i Ordets inskränkta Betydning; t. E. <i>Jernäskel</i> , rødt Jernilte.	<i>Metaläschel</i> , s. n. Das am wenigsten äschige der beiden äschigen Geelte, welche ein Metall geben kann. Oxid im engern Sinne; z. B. <i>Eisenäschel</i> , rothes Eisengeelt.	<i>Metaalëshel</i> , s. n. Het mindst esschige der beyden esschige Geelten, dat een Metaal kan geven; b. V. <i>Yzereschel</i> , rood Yzergeëlt.
<i>Flydæsk</i> , s. n. Saaledes kaldes de tre letopløselige Alkalier.	<i>Flytäsk</i> , s. n. Således kaldes de tre lättuplösliga Alkalier.	<i>Flieszäsch</i> , s. n. So werden die drei leichtauflöselichen Alkalien genannt.	<i>Vloeyesch</i> , s. n. Zoo woorden de drie ligt-oploslyke Alkalien genoemt.
<i>Løsæsk</i> , s. n. Et Æsk, der for at opløses behøver mere end 3 og mindre end 1000 Gange sin Vægt Vand.	<i>Lösäsk</i> , s. n. Ett Äsk, som för att uplösas behöfver, mera än 3 och mindre än 1000 gånger sin egen Vigt af Vatten.	<i>Löszäsch</i> , s. n. Ein Äsch welches mehr als 3 und weniger als 1000 Mahl sein Gewicht von Wasser zur Auflösung braucht.	<i>Loschesch</i> , s. n. Een Esch dat meer dan 3 en minder dan 1000 maal zyn Gewicht van Water tot Oplosching vereischt.
<i>Skarpæsk</i> , s. n. Ethvert Æsk der har nogen kjendelig Opløselighed i Vand.	<i>Skarpäsk</i> , s. n. Hvarje Äsk, som har någen märkbar Upplöslighet i Vatten.	<i>Scharfäsch</i> , s. n. Ein jedes Äsch das eine deutliche Auflösbarkeit im Wasser zeigt.	<i>Scherpesch</i> , s. n. Een Esch dat eene duidelyke Oploschbaarheid in het Water toont.
<i>Jordæsk</i> , s. n. Et Æsk der ikke besidder nogen kjendelig Opløselighed i Vand.	<i>Jordäsk</i> , s. n. Et Äsk, som icke har någen märkbar Upplöslighet i Vatten.	<i>Erdäsch</i> , s. n. Ein Äsch das keine deutliche Auflösbarkeit im Wasser zeigt.	<i>Aardesch</i> , s. n. Een Esch dat gene duidelyke Oploschbaarheid in het Water toont.
<i>Modæskig</i> , adj. Æskighed ophævende, en Egenskab ved Surheden, betragtet som Æskighedens Mod sætning.	<i>Motäskig</i> , adj. Äskighet upphäfvande, en Egenskab hos Syror-na betraktade som Äskenes Motsättning.	<i>Gegenäschig</i> , adj. Fähig die Äschigkeit aufzuheben, eine Eigenschaft der Sauerkeit, im Gegensatz der Äschigkeit betrachtet.	<i>Tegenesschig</i> , adj. Bekwaam om de Esschigheid te bedwingen; eene Hoedanigheid der Zuurte als Tegenoverstelling der Esschigheid beschouwd.
<i>Modæskighed</i> , s. m. Den Egenskab at være modæskig.	<i>Motäskighet</i> , s. f. Den Egenskab att vara motäskig.	<i>Gegenäschigkeit</i> , s. f. Die Eigenschaft gegenäschig zu sein.	<i>Tegenesschigheid</i> , s. f. De Hoedanigheid tegenesschig te zyn.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Fuldæsk</i> , s. n. Et Æsk der ingen mærkelig Surhed viser.	<i>Fulläsk</i> , s. n. Ett Äsk, som intet märkbart Tecken till Surhet visar.	<i>Volläsch</i> , s. n. Ein Äsch welches keine merkbare Sauerkeit zeigt.	<i>Volesch</i> , s. n. Een Esch dat gene merkelyke Zuurte toont.
<i>Halvæsk</i> , s. n. Et Æsk som viser kjændelige Spor af Surhed.	<i>Halbäsk</i> , s. n. Ett Äsk, som visar märkbare Tecken af Surhet.	<i>Halbäsch</i> , s. n. Ein Äsch, welches deutliche Spuren der Sauerkeit zeigt.	<i>Halfesch</i> , s. n. Een Esch dat duidelyke Spooren van Zuurte toont.

TAB. IV. VOCABULA TECHNICA CHEMIÆ

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Syre</i> , s. m. I vidtløftigere Betydning, alle de Legemer der kunne ophæve Æskigheden; i snævrere Betydning en Syre hvis Grundstof er mættet med Ilt.	<i>Syra</i> , s. f. I vidtstraktare Betydning, alla de Kroppar som kunna upphäfvä Äskigheten; i mera inskränkt, en Syra hvars brännbara Ämne är mättat med Ilt.	<i>Säure</i> , s. f. In der weitern Bedeutung, alle Körper welche die Äschigkeit aufheben; in der engern, eine Säure deren Brennbares nicht mehr Elt aufnehmen kann.	<i>Zuur</i> , s. n. In die uitgestrekte Beteknis, alle Lichaamen, welken de Eschheid bedwingen, in de enge Beteknis een Zuur, wiens brandbare Grondstof niet meer Elt ontnemen kann. Acide.
<i>Syrling</i> , s. m. En iltholdig Syre, hvis Grundstof ikke er mættet med Ilt.	<i>Syrling</i> , s. m. En ilthaltig Syra, hvars Grundämne ikke är mättat med Ilt. Den gamla Benämnelse <i>Syrlighet</i> uttrykker en Beskaffenhet, ei en Substance.	<i>Säuerling</i> , s. f. Eine elthaltige Säure, deren Brennbares noch nicht mit Elt gesättigt ist.	<i>Zuurling</i> , s. m. Een eltbetvattend Zuur, wiens Grondstof niet met Elt verzadigt is.
<i>Sur</i> , adj. <i>Surhed</i> , s. m.	<i>Sur</i> , adj. <i>Surhet</i> , s. f.	<i>Sauer</i> , adj. <i>Sauerkeit</i> , s. f.	<i>Zuur</i> , adj. Acide. <i>Zuurte</i> , s. f. Acidité.
<i>Syrlig</i> , adj. Svagt sur. I Saltnavnene er det Adjectivet af Syrling.	<i>Syrlig</i> , adj. Svagt sur. I Saltnamne är det Adjectivet af Syrling.	<i>Säuerlich</i> , adj. Schwach sauer. In den Salznamen ein Adjectiv von Säuerling.	<i>Zuurachtig</i> , adj. Zwak zuur.
<i>Syrlighed</i> , s. m. Beskaffenheden at være syrlig.	<i>Syrlighet</i> , s. f. Egen skapen att vara svagt sur. Således som detta Ord hitintills har varit brukat i Konstspråket bör förkastas.	<i>Säuerlichkeit</i> , s. f. Die Eigenschaft schwach sauer zu seyn.	<i>Zuurachtigheid</i> , s. f. De Hoedanigheid zwak zuur te zyn.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Surne</i> , verb. Vorde sur.	<i>Surna</i> , verb. Att blifva sur.	<i>Sauern</i> , verb. Sauer werden.	<i>Zuuren</i> , verb. Zuur worden.
<i>Syre</i> , verb. At gjøre sur.	<i>Syra</i> , verb. Att göra sur.	<i>Säuern</i> , verb. Sauer machen.	<i>Zuurmaken</i> , verb. Acidifier.
<i>Syrning</i> , s. m. Handlingen at syre.	<i>Syrning</i> , s. m. Den Handlingen at syra.	<i>Säuerung</i> , s. f. Die Handlung wodurch gesäuert wird.	<i>Zuurmaking</i> , s. f. Acidification.
<i>Modsur</i> , adj. Syreophævende, et Tillægsord for æskige Legemer, naar de blot be- tragtes i Modsætning til Syre.	<i>Motsur</i> , adj. Syraupphävande, et Prädikat for åskiga Kroppar, då de blott betraktas i Motsättning till Syra.	<i>Gegensauer</i> , adj. Säureaufhebend, ein Beywort für die äschigen Körper in soweit sie als Gegensatz der Säuren betrachtet werden.	<i>Tegenzuur</i> , adj. Zuurbeneemend, een byvogelyk naamword voor de esschige Lichamen voor so verne zy als Tegenoverstelling der Zuuren beschoud worden. Antacide.
<i>Modsurhed</i> , s. m. Den Egenskab at være modsur.	<i>Motsurhet</i> , s. f. Den Egenskab att vara motsur.	<i>Gegensauerkeit</i> , s. f. Die Eigenschaft Sauerkeit aufzuheben.	<i>Tegenzuurheid</i> , s. f. De Hoedanigheid Zuurte te benemen.
<i>Syredæmper</i> , s. m. Et Legeme der ophæver Surhed, et Æsk be- tragtet blot som Mid- del til at ophæve Surhed.	<i>Syrdämpare</i> , s. m. En Kropp, som upphäver Surheten. Ett Åsk betraktat blott som Syraupphävande.	<i>Säuredempfer</i> , s. m. Ein Stoff welcher die Sauerkeit aufhebt, ein Äsch als bloszes Mittel gegen die Sauerkeit betrachtet.	<i>Zuurdemper</i> , s. m. Eene Stof welke de Zuurte opheft; een Esch alleen als middel tegen de Zuurte beschouwd.
<i>Syredæmpning</i> , s. m. Den Handling hvorved Surhed dæmpes.	<i>Syrdämpning</i> , s. m. Den Handling hvorved Surhet dämpas.	<i>Säuredempfung</i> , s. f. Die Handlung wodurch die Sauerkeit gedempft wird.	<i>Zuurdempning</i> , s. f. De Handeling wardoor de Zuurte gedempt wordt.
<i>Fuldsyre</i> , s. m. En Syre der ikke viser mærkeligt Spor af Æskighed.	<i>Fullsyra</i> , s. f. En Syra som icke visar märkbart Tecken till Åskighet.	<i>Vollsäure</i> , s. f. Eine Säure welche keine merkliche Spuhren der Äschigkeit zeigt.	<i>Volzuur</i> , s. n. Een Zuur dat gene merkelyke Spooen der Eschheid toont.
<i>Halvsyre</i> , s. m. Et surt Legeme, der tillige viser kjendeligt Spor af Æskighed.	<i>Halfsyra</i> , s. f. En sur Kropp, som tillika visar märkbare Tecken till Åskighet.	<i>Halbsäure</i> , s. f. Ein saurer Körper, welcher auch deutliche Spuhren der Äschigkeit zeigt.	<i>Halfzuur</i> , s. n. Een zuur Lighaam, dat insgelyks duidelyke Spooen van Eschheid toont.

TAB. V. VOCABULA TECHNICA CHEMIÆ

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Ammon</i> , s. n. Ammonium, Ammoniakmetal. <i>Ammonæsk</i> , s. n. Ammoniak.	<i>Ammon</i> , s. n. Ammoniak, Ammoniakmetal. <i>Ammonäsk</i> , s. n. Ammoniak.	<i>Ammon</i> , s. n. Ammonium, Ammoniakmetal. <i>Ammonäsch</i> , s. n. Ammoniak.	<i>Ammon</i> , s. n. Ammonium. <i>Ammonësch</i> , s. n. Ammoniac, oxide d'ammonium.
<i>Tanær</i> , s. n. Kalium, Kalimetall. <i>Tanæsk</i> , s. n. Kali, reen Potaske.	<i>Tanär</i> , s. n. Kalium, Kalimetall. <i>Tanäsk</i> , s. n. Kali, ren Potaska.	<i>Tanär</i> , s. n. Kalium, Kalimetall. <i>Tanäsch</i> , s. n. Kali.	<i>Tanar</i> , Potassium. <i>Tanësch</i> , Potasse, Deutoxide de Potassium.
<i>Nater</i> , s. n. Natrium, Natronmetal. <i>Nateræsk</i> , s. n. Natrum, Mineralalkali.	<i>Nater</i> , s. n. Natrium, Natronmetal. <i>Nateräsk</i> , s. n. Natrum, Mineralalkali.	<i>Nater</i> , s. n. Natrium, Natrummetal. <i>Nateräsch</i> , s. n. Natrum.	<i>Nater</i> , s. n. Sodium. <i>Naterësch</i> , Soude, Deutoxide de sodium.
<i>Barytær</i> , s. n. Baryum, Barytmetal. <i>Barytæsk</i> , s. n. Baryt Tungjord.	<i>Barytär</i> , s. n. Baryum, Barytmetal. <i>Barytäsk</i> , s. n. Baryt, Tungjord.	<i>Barytär</i> , s. n. Baryum, Barytmetal. <i>Barytäsch</i> , s. n. Baryt, Schwererde.	<i>Barytar</i> , s. n. Baryum. <i>Barytësch</i> , s. n. Baryte, Deutoxide de Baryum?
<i>Strontinær</i> , s. n. Strontium, Strontianmetal. <i>Strontinæsk</i> , s. n. Strontian, Strontianjord.	<i>Strontinär</i> , s. n. Strontium, Strontianmetal. <i>Strontinäsk</i> , s. n. Strontian, Strontianjord.	<i>Strontinär</i> , s. n. Strontium, Strontianmetal. <i>Strontinäsch</i> , s. n. Strontian, Strontianerde.	<i>Strontinar</i> , Strontium. <i>Strontinësch</i> , Strontiane, Deutoxide de strontium?
<i>Kalkær</i> , s. n. Calcium, Kalkmetal. <i>Kalkæsk</i> , s. n. Kalk, Kalkjord.	<i>Kalkär</i> , s. n. Calcium, Kalkmetal. <i>Kalkäsk</i> , s. n. Kalk, Kalkjord.	<i>Kalkär</i> , s. n. Calcium, Kalkmetal. <i>Kalkäsch</i> , s. n. Kalk, Kalkerde.	<i>Kalkar</i> , Calcium. <i>Kalkësch</i> , Chaux, Deutoxide de Calcium?
<i>Talkær</i> , s. n. Magnium, Magnesiametal. <i>Talkæsk</i> , s. n. Magnesia, Talkjord.	<i>Talkär</i> , s. n. Magnium, Magnesiametal. <i>Talkäsk</i> , s. n. Magnesia, Talkjord.	<i>Talkär</i> , s. n. Magnium, Magnesiametal. <i>Talkäsch</i> , s. n. Magnesia, Talkerde.	<i>Talkar</i> , Magnesium. <i>Talkësch</i> , Magnésie, Deutoxide de Magnesium?
<i>Circonær</i> , s. n. Circonium, Circonmetal. <i>Circonilte</i> , s. n. Circonjord.	<i>Circonär</i> , s. n. Circonium, Circonmetal. <i>Circonilte</i> , s. n. Circonjord.	<i>Circonär</i> , s. n. Circonium, Circonmetal. <i>Circongeelt</i> , s. n. Circonerde.	<i>Circonar</i> , Circonium. <i>Circongeëlt</i> , Circone, Oxide de Circonium.
<i>Ytterær</i> , s. n. Yttrium, Yttermetal. <i>Ytterilte</i> , s. n. Yttria, Ytterjord.	<i>Ytterär</i> , s. n. Yttrium, Yttermetal. <i>Ytterilte</i> , s. n. Yttria, Ytterjord.	<i>Ytterär</i> , s. n. Yttrium, Yttermetal. <i>Yttergeelt</i> , s. n. Yttria, Yttererde.	<i>Ytterar</i> , s. n. Yttrium. <i>Yttergeëlt</i> , Yttria, Oxide d'yttrium.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Leercær</i> , s. n. Argillium, Leermetal. <i>Leerilte</i> , s. n. Leer, Leerjord.	<i>Leerär</i> , s. n. Argillium, Leermetall. <i>Leerilte</i> , s. n. Leer, Leerjord.	<i>Lehmär</i> , s. n. Argillium, Thonmetall. <i>Lehmgeelt</i> , s. n. Thon, Thonerde.	<i>Leemar</i> , s. n. Argillium. <i>Leemgeëlt</i> , Alumine, Oxide d'argillium.
<i>Glycinær</i> , s. n. Glycinium, Glycinmetal. <i>Glycinilte</i> , s. n. Glycinjord.	<i>Glycinär</i> , s. n. Glycinium, Glycinmetall. <i>Glycinilte</i> , s. n. Glycinjord.	<i>Glycinär</i> , s. n. Glycinium, Glycinmetall. <i>Glycingeelt</i> , s. n. Glycine, Glycinerde.	<i>Glycinar</i> , Glycinium. <i>Glycingeëlt</i> , Glycine, Oxide de glycinium.
<i>Flintær</i> , s. n. Silicium, Kieselmetal. <i>Flintilte</i> , s. n. Kiesel, Kieseljord.	<i>Flintär</i> , s. n. Silicium, Kieselmetall. <i>Flintilte</i> , s. n. Kiesel, Kieseljord.	<i>Flintär</i> , s. n. Silicium, Kieselmetall. <i>Flintgeelt</i> , s. n. Kiesel, Kieselerde.	<i>Flintar</i> , s. n. Silicium. <i>Flintgeëlt</i> , Silice, Oxide de silicium.
<i>Fluglit</i> , s. n. Et i Tangsodaen fundet nyt Stof, som de Franske have kaldt Iode.	<i>Fluglit</i> , s. n. Etti Tangsodaen fundet nytt Ämne, som de Französke Chemister hafva kallat Iode.	<i>Fluglit</i> , s. n. Ein in der Tangsoda entdeckter neuer Stoff, von den Franzosen Iode genannt.	<i>Vluglit</i> , s. n. Eene in de Soude de varech ontdekte nieuwe stof, door de Franschen Iode genoemd.
<i>Ætsel</i> , s. m. Et Navn for Iltesaltsyren, om den skulde befindes at være usammensat.	<i>Ätsel</i> , s. m. Ett Namn för Iltesaltsyran, ifall hon skola befinnas att vara osammansatt.	<i>Ätzal</i> , s. m. Ein Name für die geeltete Salzsäure, wenn sie für einfach gehalten werden sollte.	<i>Etsel</i> , s. n. Een naam voor de geëlte Zoutzuren, wanneer zy onzamengesteld souden bevonden worden. Chlorine.
<i>Ætsle</i> , verb. At forbinde med Ætsel. <i>Ætsle</i> , s. n. Et med Ætsel forbundet Legeme.	<i>Ätsla</i> , verb. Att förbinda med Ätsel. <i>Ätsla</i> , s. n. En med Ätsel förbunden Kropp.	<i>Ätzen</i> , verb. Mit Ätzal verbinden. <i>Geätzal</i> , s. n. Ein mit Ätzal verbundener Körper.	<i>Etselen</i> , verb. Met Etsel verbinden. <i>Geëtsel</i> , s. n. Een met Etsel verbonden Ligchaam.

TAB. VI.

VOCABULA TECHNICA CHEMIÆ

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Salt</i> , s. n. I videre Betydning, enhver Forbindelse af et surt Legeme med et æskigt; i snævrere Betydning en Forbindelse af en fuldiltet Syre med et Æsk i strængere Betydning.	<i>Salt</i> , s. n. I vidtsträktare Betydning, hvarje af ett surt och ett äskigt Ämne sammansatt Kropp; i mera inskränkt en Kropp, som består af en Syra och ett Äsk i Ordenes mera inskränkta Betydning.	<i>Salz</i> , s. n. In weiterer Bedeutung eine jede Zusammensetzung aus einem sauren und einem äschigen Körper; in engerer, eine Verbindung einer Säure und eines Äsches im engeren Sinne der Wörter.	<i>Zout</i> , s. n. In de uitgestrekte Beteeknis elke Verbinding von een zuur Ligchaam met een eschachtig; in de engere Bet. eene Verb. van een Zuur en Esch in den engeren Zin dezer latzten Worden.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Salting</i> , s. n. En Forbindelse af en Syrling med et Æsk i Ordets snævrere Betydning.	<i>Salting</i> , s. n. En Sammansättning af en Syrling och ett Åsk i Ordets mera in-skränkta Betydning.	<i>Gesälz</i> , s. n. Die Verbindung eines Säuerlings mit einem Äsch im engeren Sinne des Worts.	<i>Gezout</i> , s. n. De Verbindung eens Zuurlings met een Esch, in den engeren Zin des Woords.
<i>Salsel</i> , s. n. En Forbindelse mellem et Æskel og en Syre i Ordets snævrere Betydning.	<i>Salsel</i> , s. n. En Sammansättning af ett Åskel och en Syra i mera in-skränkt Betydning.	<i>Sälzel</i> , s. n. Die Verbindung eines Äschels mit einer Säure im engeren Sinne des Worts.	<i>Zoutel</i> , s. n. De Verbindung eens Eschels met een Zuur in den engeren Zin des Woords.
<i>Salsling</i> , s. n. En Forbindelse af en Syrling og et Æskel.	<i>Salsling</i> , s. n. En Sammansättning af en Syrling och ett Åskel.	<i>Gesälzel</i> , s. n. Die Verbindung eines Säuerlings mit einem Äschel.	<i>Gezoutel</i> , s. n. De Verbindung van een Zuurling met een Esschel.
<i>Svovelsurt Tanæsk</i> , <i>SvovelTanSalt</i> , Svovelsurt Kaliumdeutoxid. Svovelsur Potaske.	<i>Svafvelsur Tanäsk</i> , <i>SvafvelTanSalt</i> , Svafvelsurt Kaliumdeutoxid. Svafvelsurt Kali.	<i>Schwefelsaures Tanäsch</i> , <i>SchwefelTanSalz</i> , Schwefelsaures Kaliumdeutoxid. Schwefelsaures Kali.	<i>Zwavelzuur Tanesch</i> , <i>ZwavelTanZout</i> , Sulfate de potasse. Deutosulfate de potassium.
<i>Svovelsyrligt Tanæsk</i> , <i>SvovelTanSalting</i> , Svovelsyrligt Kaliumdeutoxid. Svovelsyrligt Potaske.	<i>Svafvelsyrligt Tanäsk</i> , <i>SvafvelTanSalting</i> , Svafvelsyrligt Kaliumoxid. Svafvelsyrligt Kali.	<i>Schwefelsäurliches Tanäsch</i> , <i>SchwefelTanGesetz</i> , Schwefligtsaurliches Kaliumdeutoxid. Schwefelsaures Kali.	<i>Zwavelzuurlyk Tanesch</i> , <i>ZwavelTanGezout</i> , Sulfite de potasse. Deutosulfite de potassium.
<i>Svovelsurt Nateræsk</i> , <i>SvovelNaterSalt</i> , Svovelsurt Natriumdeutoxid. Svovelsurt Natron.	<i>Svafvelsurt Nateräsk</i> , <i>SvafvelNaterSalt</i> , Svafvelsurt Natriumdeutoxid. Svafvelsurt Natron.	<i>Schwefelsaures Nateräsch</i> , <i>SchwefelNaterSalz</i> , Schwefelsaures Natriumdeutoxid. Schwefelsaures Natron.	<i>Zwavelzuur Nateresch</i> , <i>ZwavelNaterZout</i> , Sulfate de soude. Deutosulfate de sodium.
<i>Svovelsurt Qviksølvæsk</i> , <i>SvovelQviksølvSalt</i> , Svovelsurt Qviksølv.	<i>Svafvelsurt Qviksilveräsk</i> , <i>SvafvelQviksilverSalt</i> , Svafvelsurt Qviksilveroxidul.	<i>Schwefelsaures Qvecksilberäsch</i> , <i>SchwefelQvecksilberSalz</i> , Schwefelsaures Qvecksilber.	<i>Zwavelzuur Kwiksilveresch</i> , <i>ZwavelKwiksilverZout</i> , Protosulfate de mercure.
<i>Svovelsurt Qviksølvæskel</i> , <i>SvovelQviksølvSalsel</i> , Svovelsurt Qviksølvoxid.	<i>Svafvelsurt Qviksilveräskel</i> , <i>SvafvelQviksilverSalsel</i> , Svafvelsurt Qviksilveroxid.	<i>Schwefelsaures Qvecksilberäschel</i> , <i>SchwefelQvecksilberSelzel</i> , Oxidirtes schwefelsaures Qvecksilber.	<i>Zwavelzuur Kwiksilveresschel</i> , <i>ZwavelKwiksilverZoutel</i> , Deutosulfate de mercure.
<i>Æddikesurt Blyæsk</i> , <i>ÆddikeBlySalt</i> , Æddikesurt Blyoxid.	<i>Ättikesurt Blyäsk</i> , <i>ÄttikeBlySalt</i> . Ättikesurt Blyoxid.	<i>Essigsures Blyäsch</i> , <i>EssigBleySalz</i> , Essigsures Bley.	<i>Edikzuur Loodesch</i> , <i>EdikLoodZout</i> , Acétate de plomb.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Benzoësurt Jernæsk,</i> <i>BenzoëJernSalt,</i> Benzoësurt Jern.	<i>Benzoësurt Jernäsk,</i> <i>BenzoëJernSalt,</i> Benzoësurt Jernoxidul.	<i>Benzoesaures Eisenäsch,</i> <i>BenzoëEisenSalz,</i> Benzoesaures Eisen.	<i>Benzoëzuur Yzeresch,</i> <i>BenzoëYzerZout,</i> Protobenzoate de fer.
<i>Blaasurt Tanæsk,</i> <i>BlaasyreTanSalt,</i> Blaasurt Kaliumdeutoxid. Blaasur Potaske.	<i>Blåsurt Tanäsk,</i> <i>BlåsyraTanSalt,</i> Blåsurt Kaliumoxid. Blåsurt Kali.	<i>Blausaures Tanäsch,</i> <i>BlausaureTanSalz,</i> Blausaures Kaliumdeutoxid. Blausaures Kali.	<i>Blauwzuur Tanesch,</i> <i>BlauwzuurTanZout,</i> Prussiate de potasse. Deutoprussiate de potassium.
<i>Saltsurt Ammonæsk,</i> <i>SaltsyreAmmonSalt,</i> Saltsurt Ammoniumoxid. Saltsurt Ammoniak.	<i>Saltsurt Ammonäsk,</i> <i>SaltsyreAmmonSalt,</i> Saltsurt Ammoniumoxid. Saltsurt Ammoniak.	<i>SalzsauresAmmonäsch,</i> <i>SalzsäureAmmonSalz,</i> Salzsaures Ammoniumoxid. Salzsaures Ammoniak.	<i>Zoutzuur Ammonesch,</i> <i>ZoutzuurAmmonZout,</i> Muriate ammoniac.
<i>Iltesaltsurt Tanæsk,</i> <i>IltesaltsyreTanSalt,</i> Oxydert saltsurt Kaliumdeutoxid. Oxidert saltsurt Kali.	<i>Iltesaltsurt Tanäsk,</i> <i>IltesaltsyraTanSalt,</i> Syrsatt saltsurt Kaliumoxid. Oxidert saltsur Kali.	<i>Eltigsalzsaures Tanäsch,</i> <i>EltsalzsäureTanSalz,</i> Oxydert saltsaures Kaliumdeutoxid. Oxidert saltsaures Kali.	<i>Eltigzoutzuur Tanesch,</i> <i>EltezoutzuurTanZout,</i> Muriate suroxygéné de potasse, Deutomuriate suroxygéné de potassium.

TAB. VII.

VOCABULA TECHNICA CHEMIÆ

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Svoovelbrinte,</i> <i>Svoovelbrint,</i> Svoovlet Vandstof.	<i>Svafvelbrinte,</i> <i>Svafvelbrint,</i> Svafvelbundet Väte.	<i>Schwefelgebrint,</i> <i>Schwefelbrint,</i> Schwefelhaltiger Wasserstoff.	<i>Zwavelgebrint,</i> <i>Zwavelbrint,</i> Hydrure de soufre.
<i>Svooveltanær,</i> Svoovlet Kalium.	<i>Svafveltanär,</i> Svafvelbundet Kalium.	<i>Schwefeltanär,</i> Geschwefeltes Kalium.	<i>Zwaveltanar,</i> Sulfure de potassium.
<i>Svooveltanæsk,</i> Svoovlet Potaske.	<i>Svafveltanäsk,</i> Svafvelhaltig Kaliumoxid.	<i>Schwefeltanäsch,</i> Geschwefeltes Kaliumoxid.	<i>Zwaveltanesch,</i> Sulphure de potasse.
<i>Svoovelbrintet Tanæsk,</i> Svoovlevandstofholdig Potaske.	<i>Svafvelbrintat Tanäsk,</i> Svafvelvähaltig Kaliumoxid.	<i>Schwefelbrintiges Tanäsch,</i> Schwefelwasserstoffhaltiges Kaliumoxid.	<i>Zwavelbrintig Tanesch,</i> Hydrosulfure de potasse.
<i>Svoovelbrintet Svooveltanæsk,</i> Svoovlevandstofholdig svoovlet Potaske.	<i>Svafvelbrintat Svafveltanäsk,</i> Svafvelvähaltig svafvelhaltig Kaliumoxid.	<i>Schwefelbrintiges Schwefeltanäsch,</i> Schwefelwasserstoffhaltiges geschwefeltes Kaliumoxid.	<i>Zwavelbrintig Zwaveltanesch,</i> Sulphure hydrosulphuré de potasse.

DANICA	SVECICA	GERMANICA	HOLLAND. ET GALLICA
<i>Phosphorbrinte,</i> <i>Phosphorbrint,</i> Phosphorholdig Vandstof.	<i>Phosphorbrinte,</i> <i>Phosphorbrint,</i> Phosphorbunden Väte.	<i>Phosphorgebrint,</i> <i>Phosphorbrint,</i> Gephosphorter Was- serstoff.	<i>Phosphorgebrint,</i> <i>Phosphorbrint,</i> Hydrure de phosphore.
<i>Phosphortanær,</i> Phosphoret Kalium.	<i>Phosphortanär,</i> Phosphorbunden Ka- lium.	<i>Phosphortanär,</i> Gephosphortes Ka- lium.	<i>Phosphortanar,</i> Phosphure de potas- sium.
<i>Phosphortanæsk,</i> Phosphoret Potaske.	<i>Phosphortanäsk,</i> Phosphorhaltig Ka- liumoxid.	<i>Phosphortanäsch,</i> Gephosphortes Ka- liumoxid.	<i>Phosphortanesch,</i> Phosphure de potasse.

Hæc de nomenclatura chemica præcludere placuit, ut Benevolos Lectores invitaremus ad festum Academicum, die X Novembris hora XI in Auditorio Domus Regiæ habendum. Duplicem illud finem habet; partim ut rei sacræ per *Lutherum*, rei que nostræ Academicæ per Beatissimum Regem *Christianum Tertium*, restauratæ, memoriam concelebremus; partim ut juventutem Academicam hoc anno Universitati initiatam salutemus, civitatemque illi suam gratulemur. Annuente Collegio Regio, cui Universitatis scholarumque doctarum moderamen concreditum est, hæcce solemnia ita celebrabuntur, ut Collega Facultatis Philosophicæ, *M. Johannes Christianus Ørsted*, Physices Professor Publ. Extraord. Cathedram conscendat, atque oratione publica, scientiarum studium, ceu officium erga Deum et Majestatis Divinæ cultum spectandum esse, ex ipsa rei natura ostendere conetur; dein vero Decanus Facultatis Philosophicæ, Vir Perillustris et Amplissimus *Thomas Bugge*, Mathematicum et Astron. Prof. Publ. Ord., Regi a Consiliis Status, atque Ord. Danebrogici Eques Auratus, exposito Examinis Artium hocce auctumno habiti eventu, eorum nomina, qui hanc explorationem eximio cum honore sustinuerunt, publico cum encomio pronunciet atque proclamet. Cui festo ut frequentes adesse velint rei literariæ fautores et amici, ea qua par est, observantia rogamus.

Dabamus Havnæ Calendis Novembris, Anno MDCCCXIV.

SUB UNIVERSITATIS SIGILLO